

Handläggare
Kristofer Jervinge

U2022/03966

Utbildningsdepartementet

Remissvar *Fler veckor med omställningsstudiestöd – för stärkt konkurrenskraft, säkrad kompetensförsörjning och livslångt lärande, Ds 2022:29*

Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR) har tagit del av departementskrivelsen *Fler veckor med omställningsstudiestöd – för stärkt konkurrenskraft, säkrad kompetensförsörjning och livslångt lärande, Ds 2022:29*, och vill härmed lämna följande remissvar.

Sammanfattning av utredningens förslag

I linje med principöverenskommelsen om trygghet, omställning och anställningsskydd på svensk arbetsmarknad, föreslås att statligt omställningsstudiestöd ska kunna lämnas under ytterligare veckor efter så kallad återkvalificering – när det har gått minst 15 år efter att den studerande fick sina första 22 veckor med helt stöd eller motsvarande antal veckor med en del av helt stöd. Omställningsstudiestöd ska i dessa fall få lämnas under ytterligare högst 22 veckor till den studerande som får helt stöd och motsvarande antal veckor till den studerande som får en del av helt stöd.

Det innebär att en studerande som får helt stöd som mest ska kunna få 66 veckor med omställningsstöd framöver, jämfört den rådande ordningen med maximalt 44 veckor. Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2024 och om så sker kommer en återkvalificering för omställningsstudiestöd bli aktuellt tidigast år 2038.

Villkor för fler veckor med stöd bör vara likalydande med lagen

OFR anser att det är olyckligt att annorlunda formulerade villkor för omställningsstudiestödet florerar på lite olika ställen i denna utredning. Att på detta sätt ge sken av att snäva in villkoren för fler veckor med omställningsstudiestöd är direkt olämpligt. Dessa formuleringar bör enligt OFR rättas upp i enlighet med den formulering som förekommer i Lag (2022:856) om omställningsstudiestödet 15 §: *Omställningsstudiestöd får lämnas för en utbildning som kan antas stärka den studerandes framtida ställning på arbetsmarknaden med beaktande av arbetsmarknadens behov. Om det finns särskilda skäl, får omställningsstudiestöd lämnas även utan beaktande av arbetsmarknadens behov.*

Ett likvärdigt statligt omställningsstudiestöd är centralt för samhällskontraktet

Ordets makt ska inte underskattas och i detta sammanhang, där formuleringar som "stärkt konkurrenskraft" och liknande lyfts fram på olika ställen i departementsskrivelsen, finns en överhängande risk att man lätt missar betydelsen av stödet för offentlig sektor. Reformen med omställningsstudiestöd är en reform för hela den svenska arbetsmarknaden där förändringar i Lagen om anställningsskydd låg i den andra vågskålen. Därför är det självklart att även offentliganställda ska ha samma möjligheter till omställningsstudiestöd även nu när det föreslås fler veckor med stöd.

Förutom detta är samtliga arbetsgivare och arbetstagare i Sverige betjänta av att offentlig sektor fungerar väl i enlighet med det samhällskontrakt som råder, oaktat av vilken sektor/bransch man arbetar i. Utan en väl fungerande offentlig sektor - där även offentliganställda har möjlighet att ta del av det statliga omställningsstudiestödet på lika villkor - kommer privat sektor heller inte kunna blomma fullt ut.

Utbildningsutbudet måste svara upp mot individens drivkrafter

Det är centralt att utbildningsutbudet framöver kan pareras kopplat till de drivkrafter som individer visar upp inom ramen för omställningsstudiestödet. I utformandet av utbildningsutbudet framöver behöver man därför fånga upp individens drivkrafter i förhållande till arbetsmarknadens behov, såväl inom offentlig som privat sektor, på ett sådant sätt att reformen kan få maximal utväxling.

De som tecknat omställningsavtalen bör fylla en roll i utformande av utbildningsutbud

OFR är mot denna bakgrund av uppfattningen att de som tecknat omställningsavtalen på svensk arbetsmarknad måste involveras i processer kring utformandet av utbildningsutbud kopplat till omställningsstudiestödet framöver. Exakt hur en sådan samverkan mellan arbetsmarknad och lärosäten bör se ut är något som bör diskuteras i dialog, en dialog som OFR mer än gärna är en del av framöver.

OFR tillstyrker förslaget

OFR delar utredningens analys att det är viktigt med en återkvalificering för omställningsstudiestödet mot bakgrund av ett allt längre arbetsliv och en föränderlig arbetsmarknad. Behovet kring detta ser inte annorlunda ut inom offentlig sektor. OFR tillstyrker förslaget - med ovanstående synpunkter och inspel i beaktande - i sin helhet.

Beslut

Detta yttrande är berett av Kristofer Jervinge, utredare, mot bakgrund av skriftliga underlag från OFRs medlemsförbund, jämte diskussioner i OFRs omställningsgrupp. Det är fastställt efter beslut av OFRs ordförande Lars Fresker, i samråd med kanslichefen Eva Fagerberg.

Lars Fresker

Ordförande, Offentliganställdas Förhandlingsråd

Medlemmar i Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR)

Sveriges Lärare, Vision, Vårdförbundet, Fackförbundet ST, Akademikerförbundet SSR, Sveriges läkarförbund, Ledarna, Polisförbundet, Officersförbundet, Försvarsförbundet, TULL-KUST, Reservofficerarna och Fackförbundet Scen & Film.

Offentliganställdas Förhandlingsråd (OFR) är en uppdragsstyrd förhandlingsorganisation som samlar tretton fackförbund inom offentlig sektor. Inom OFR samverkar och samarbetar förbunden i gemensamma frågor med ömsesidig respekt samtidigt som de behåller en stark självständighet. Tillsammans skapar vi goda villkor och trygghet som utvecklar offentlig sektor. Våra samverkansområden är pension, försäkring, omställning, arbetsmiljö, lönestatistik och offentlig sektors utveckling. OFRs medlemsförbund representerar tillsammans nära 571 000 medlemmar anställda i kommun, region och stat.